

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/129/2021
Identifikačné číslo spisu: 7617216864
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7617216864.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. B., bývajúceho v P. M. F., W. X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Pavel Labáth, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Holíčska 3043/13, IČO: 52 003 183, proti žalovaným 1/ D. Q., bývajúcemu v B., P. XXXX/X, 2/ L. T. N., bývajúcemu v B., W. XXX/XX, 3/ D. U., bývajúcemu v C., N. X, 4/ L. Q., bývajúcemu v B., C. X, 5/ L. L. W., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 6/ L. L.G. W., bývajúcemu v B., W. XXX/XX, 7/ L. P. W., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 8/ V. Q., bývajúcemu v B., W. XXX/XX, 9/ V. Q., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 10/ F. U., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 11/ L. L. N., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 12/ J. Č., bývajúcej v D. XXX, 13/ I. S. L., bývajúcej v B., P. K. XX, 14/ N. P., bývajúcemu v U., L. XXXX/X, 15/ W. P., bývajúcej v U., L.V. XXXX/X, 16/ J. T., bývajúcej v P.K. XXX, 17/ J. L., bývajúcemu v P. F., P. XXX/XX, 18/ L. P., bývajúcej v B., A. XXXX/X, 19/ L. B., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 20/ T. T., bývajúcemu v Q. XX, 21/ T. Ž.I., bývajúcemu v B., W. XX, 22/ L. Ž., bývajúcej v B., W. XX, 23/ R. L., bývajúcemu v B., W. XXX/XX, 24/ L. M., bývajúcemu v B., T. XX, 25/ J. B., bývajúcej v B., L. XXX/XX, 26/ F. G., bývajúcemu v B., W. XXX/XX, 27/ V. G., bývajúcej v B. W. XXX/XX, 28/ V. W., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 29/ T. Q., bývajúcej v B., P. XXXX/X, 30/ T. B.Š., bývajúcemu v D. XXX, 31/ L. B.B., bývajúcej v D. XXX, 32/ T. N., bývajúcemu v B., L. XXXX/X, 33/ U. N., bývajúcemu v B., U. XXX/X, 34/ Š. L., bývajúcemu v B., W. XXX/XX, 35/ T. L., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 36/ I. S. L., bývajúcej v B., P. K. XX, 37/ V. B., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 38/ G. S., bývajúcemu v B., W. XXX/XX, 39/ L. D., bývajúcej v B., W. XXX/XX, 40/ L. J. L., bývajúcej v B., W. XXX/XX, zastúpených spoločným zástupcom T. Ž.I., bývajúcim v B., W. XX, právne zastúpených JUDr. Ivetou Pálfy Fabianovou, advokátkou so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo nám. 5, o náhradu škody na zdraví, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 9 C 97/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. septembra 2020 sp. zn. 6 Co 234/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. septembra 2020 sp. zn. 6 Co 234/2019 a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 13. júna 2019 č. k. 9 C 97/2017-158 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Spišská Nová Ves na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných zaplata sumy 5.043,74 eur s úrokom z omeškania ročne od 4. júna 2017 do zaplata. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 9. januára 2016 cca o 19.00 hod., pri vychádzaní z vchodu domu č. XX spadol na zľadovatenom, neposypanom a neupravenom chodníku (plošine pred vchodovými dverami) a pri páde utrpel komplikovanú zlomeninu oboch kostí ľavého predkolenia s posunom kostí. V uvedený deň bol hospitalizovaný v NsP Krompachy. Z dôvodu komplikácií zlomeniny a kožného defektu bol dňa 14. januára 2016 preložený na Klinikú úrazovej chirurgie, kde bol hospitalizovaný do 22. januára 2016. Práceschopný bol od 9. januára 2016 do 16. júla 2016. Nakoľko miesto, kde došlo k pádu, je chodník prilahlý k nehnuteľnosti, zodpovednosť za škodu nesú vlastníci bytov. Uviedol, že títo sú zodpovední za technický stav chodníka, čo v zimných mesiacoch znamená udržiavať chodník takým spôsobom, aby bola chôdza po ňom bezpečná. V danom prípade bol chodník zľadovatený, neposypaný, preto vlastníci bytov vchodu č. XX zodpovedajú za škodu, ktorá mu vznikla pádom na tomto chodníku. Dňa 17. mája 2017 zaslal výzvu na uhradenie škody zástupcovi vlastníkov bytov. Odpoveď dostal od Bytového družstva Spišská Nová Ves, že vlastníci bytov nesúhlasia s vyplatením požadovanej sumy.

2. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 13. júna 2019 č. k. 9 C 97/2017-158 žalobu zamietol a žalovaným priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vec právne posúdil podľa § 420 ods. 1, § 415, § 441, § 442 ods. 1, § 444, § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení platnom do 19. mája 2018, § 12 ods. 5 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ako aj § 6 ods. 1, ods. 2 písm. a/ zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca skutočne utrpel v mesiaci január 2016 úraz a to komplikovanú zlomeninu ľavého predkolenia s kožným defektom. V dôsledku tohto úrazu bol hospitalizovaný v nemocnici v Krompachoch a následne v Košiciach, pričom hodnota bolestného bola stanovená lekárskeho posudkom vo výške 280 bodov. Súd prvej inštancie mal za to, že v danom prípade by bol pasívne legitimovaným subjektom podľa právnej úpravy platnej v čase úrazu žalobcu správca bytového domu, keďže malo dôjsť k úrazu pred bytovým domom, kde vlastníci bytov a nebytových priestorov sú povinní zabezpečiť správu domu spoločne alebo správcom. V konaní nebolo sporné, že správcom predmetného bytového domu je Bytové družstvo Spišská Nová Ves, ktoré aj reagovalo na predžalobnú výzvu žalobcu o náhradu škody, a preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaní nie sú v konaní pasívne vecne legitimovaní. Súd prvej inštancie ďalej vyjadril pochybnosti ohľadom miesta pádu žalobcu, keď predmetné miesto potvrdila iba svedkyňa C. Q., ktorá je partnerkou žalobcu a J. P. (sestra partnerky žalobcu), ktorá mala zabezpečiť prevoz žalobcu z miesta pádu - plošiny pred vchodom č. XX do nemocnice v Krompachoch, pričom zo strany žalobcu resp. jeho partnerky žiadnym logickým spôsobom nebolo v konaní vysvetlené, prečo v prípade, keď žalobca utrpel tak závažný úraz, bola nimi na pomoc privolaná osoba z iného mesta a to z mesta vzdialeného od mesta Krompachy cca 8 kilometrov. V tejto súvislosti okresný súd podotkol, že žalobca podľa jeho výpovede a výpovede menovaných svedkýň, musel po páde ležať na plošine minimálne po dobu 15 minút, pričom je málo pravdepodobné, aby za celú túto dobu v čase okolo 18.00 hod. v sobotu neprešiel okolo žalobcu a svedkyne žiaden iný svedok. Tiež poukázal na to, že žalobca nenavrhol dokazovanie výsluchom iných svedkov, ktorí by prípadne mohli potvrdiť aspoň to, že povrch plošiny bol zľadovatený, neupravený. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že z dokazovania vyplynulo, že tak plošina, ako aj schody nie sú chránené pred zrážkami a je preto nelogické, aby na schodoch bol sneh poupratovaný a na plošine nebol upratovaný. Dodal, že v uvedený deň, kedy malo dôjsť k úrazu, sa podľa správy SHMÚ snehová pokrývka vôbec nevyskytovala, k zrážkam malo dôjsť až cca hodinu a pol po úraze žalobcu. Vzhľadom na to, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že k pádu žalobcu došlo skutočne na plošine vchodu č. 30 bytového domu súpisné číslo 946 v Krompachoch, súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. septembra 2020 sp. zn. 6 Co 234/2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení konštatoval, že

súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ sa v prvom rade zaoberal otázkou vecnej legitímácie žalovaných, pričom dospel k správneému záveru, že v prípade, ak by k úrazu došlo na komunikácii príľahlej k bytovému domu súp. č. XXX v Kropachoch, pasívne vecne legitímovaným by bol správca bytového domu. Poukázal na to, že uvedený záver má oporu jednak v cestnom zákone (zákon č. 135/1961 Zb. v znení platnom v čase úrazu), ako aj vo všeobecne záväznom nariadení Mesta Kropachy č. 5/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva priama zodpovednosť správcu bytového domu za úraz, ku ktorému došlo na komunikácii príľahlej k nehnuteľnosti (bytovému domu), ktorú má v správe. Odvolací súd dodal, že súdna prax jednoznačne ustálila, že kým v prípade úrazu na chodníku príľahlom k rodinnému domu je zodpovedný vlastník, oproti tomu v prípade úrazu na chodníku príľahlom k bytovému domu je zodpovedným správca. Vzhľadom na odvolaciu argumentáciu žalobcu ďalej poukázal na to, že síce správca zodpovedá vlastníkovi bytov a nebytových priestorov v dome za všetky škody vzniknuté v dôsledku neplnenia alebo nedostatočného plnenia svojich povinností vyplývajúcich zo zákona o vlastníctve bytov alebo zo zmluvy o výkone správy, tu sa však jedná o odlišný vzťah, a to vzťah medzi správcou a vlastníkmi, upravený zákonom č. 182/1993 Z.z.; na vzťah medzi poškodeným, ktorý utrpel úraz na chodníku príľahlom k bytovému domu a osobou za to zodpovednou sa vzťahuje osobitná úprava cestného zákona a všeobecne záväzné nariadenie obce. Odvolací súd ďalej konštatoval, že súd prvej inštancie správne zamerl svoje úvahy na posúdenie skutkovej okolnosti - miesta, na ktorom došlo k úrazu, pričom sa stotožnil s jeho záverom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie, že k úrazu došlo práve na tvrdenom mieste - plošine pred vchodom č. 30 bytového domu súp. č. XXX v Kropachoch. Naostatok uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí podľa § 220 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľný. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP), a tiež že bolo porušené právo na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Namietal, že odvolací súd nesprávne vyriešil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných. Uviedol, že súd vôbec nevzal do úvahy text zákona č. 135/1961 Zb. (cestný zákon), ani Všeobecne záväzného nariadenia mesta Kropachy č. 5/2011, v zmysle ktorých je povinnosť odstraňovať závady v schodnosti chodníkov príľahlých k nehnuteľnosti a následne aj zodpovednosť za škodu uložená, resp. stanovená vlastníkom, správcou alebo užívateľom nehnuteľnosti. Žalobca uviedol, že je len na rozhodnutí poškodeného, či bude žalovať vlastníka, správcu alebo užívateľa nehnuteľnosti, a preto je v prípade náhrady škody podľa § 9a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. daná pasívna vecná legitímácia ktoréhokolvek z týchto subjektov. Napokon mal za to, že bolo porušené právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedli, že predmetné dovolanie je podané iba formálne bez uvedenia relevantných dôvodov, na základe ktorých by mal dovolací súd zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ v ňom nespresnil, v čom došlo k porušeniu jeho práv. Dodali, že súdy nižších inštancií náležite odôvodnili, prečo žalobu zamietli, adekvátne vec subsumovali pod príslušné ustanovenia hmotného práva a pri dokazovaní a vyhodnotení dôkazov sa dôsledne riadili procesnými predpismi. Žalovaní preto navrhli dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v

ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, keď tvrdí, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

14. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými

rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma účastníkovi možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

15. Rozsudok súdu prvej inštancie ako i napadnutý rozsudok krajského súdu podľa názoru dovolacieho súdu nespĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP (v spojení s § 393 ods. 2 CSP) a preto ich nemožno považovať za preskúmateľné. Pokiaľ ide o požiadavku na jasné a výstižné uvedenie právneho posúdenia veci v rozsudkoch, toto (podľa názoru dovolacieho súdu) nezodpovedá ustanoveniu § 220 ods. 2 CSP, resp. § 393 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že „má za to, že v danom prípade pasívne legitimovaným subjektom, podľa právnej úpravy platnej v čase úrazu žalobcu, by bol správca daného bytového domu“ a dodal, že „zodpovednosť vlastníka nehnuteľnosti za škodu spôsobenú v schodnosti chodníka prilahlého k nehnuteľnosti možno vyvodiť v prípadoch, ak by došlo k úrazu napr. na chodníku pred rodinným domom ... v tomto prípade však malo dôjsť k úrazu pred bytovým domom, kde vlastníci bytov a nebytových priestorov sú povinní zabezpečiť správu domu spoločenstvom alebo správcom“. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalovaní nie sú v tomto konaní pasívne vecne legitimovaní, a preto žalobu zamietol. V ďalšom sa navyše zaoberal skutkovými okolnosťami súvisiacimi s miestom, kde malo dôjsť k úrazu žalobcu. Po ich vyhodnotení konštatoval, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že k pádu žalobcu, v dôsledku ktorého utrpel úraz, došlo skutočne na tvrdenom mieste - plošine vchodu č. 30 bytového domu súpisné číslo 946 v Kropáčoch. Navyše poukázal na neskoršiu zmenu zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, keď došlo k zmene ustanovenia § 9 ods. 2 a k vypusteniu § 9 ods. 3 a § 9a ods. 4, o ktoré žalobca v tomto konaní opieral svoj nárok. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, pričom okrem iného uviedol, že súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru, že žalobcom uplatnený nárok nie je dôvodný. Dovolací súd zdôrazňuje, že myšlienkový postup súdu musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V danej veci sú však podľa dovolacieho súdu závery súdov nižších inštancií o dôvodnosti zamietnutia žaloby zmätočné. V obdobných prípadoch je podľa správnosti nevyhnutné najprv skúmať, či skutočne došlo ku škode na zdraví na mieste, ktoré uvádza žalobca a až v prípade preukázania, že k pádu a úrazu došlo na tvrdenom mieste, majú sudy skúmať prípadnú (ne)existenciu pasívnej vecnej legitimácie žalovaných. Inak povedané, v prípade zamietnutia podanej žaloby mali sudy v prvom rade uvažovať o otázke unesenia dôkazného bremena ohľadom miesta úrazu žalobcu, a teda k jednoznačnému ustáleniu toho, že nedošlo k jeho pádu a zraneniu na plošine, ktorá je prilahlým pozemkom k bytovému domu. Až v prípade preukázania, že došlo k pádu a úrazu žalobcu na ním tvrdenom mieste, mohli uvažovať o zamietnutí žaloby z dôvodu absencie pasívnej vecnej legitimácie žalovaných. Obsah a štruktúra odôvodnenia najmä prvoinštančného rozhodnutia mala preto v danom prípade za následok odňatie možnosti žalobcu primerane a účinne argumentovať v rámci opravných prostriedkov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie malo ozrejmiť dôvodnosť zamietnutia žaloby takým spôsobom, aby strana sporu mohla jasne a účinne skutkovo aj právne proti rozhodnutiu argumentovať. Porušením práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu sa strane sporu totiž odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, tak ako tomu bolo aj v prejednávanej veci. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorá nemôže z pohľadu presvedčivosti, ale ani vecnej správnosti rozhodnutia popri sebe obstať, v takom prípade zakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorú si odvolací súd nevšimol a neodstránil, pokiaľ postupoval podľa § 387 CSP.

15.1. Sudy nižších inštancií nedostatočne zdôvodnili aj závery o chýbajúcej pasívnej legitimácie

žalovaných, keď súd prvej inštancie vyvodzoval svoje úvahy najmä z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z.z. a odvolací súd uviedol, že „súdna prax jednoznačne ustálila, že kým v prípade úrazu na chodníku prísluší k rodinnému domu je zodpovedný vlastník, oproti tomu v prípade úrazu na chodníku prísluší k bytovému domu je zodpovedným správca“. A to bez toho, aby riadne a bez akýchkoľvek pochybností odstránili rozpor takéhoto výkladu s jazykovým výkladom dotknutých ustanovení § 9 ods. 2 a § 9a ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb., z ktorého vyplýva, že v prípade vzniku škody je na rozhodnutí poškodeného, či bude žalovať vlastníka, správcu alebo užívateľov nehnuteľnosti a teda, že v prípade sporu o náhradu škody je v zásade daná pasívna vecná legitímácia ktoréhokoľvek z týchto subjektov. Pokiaľ chceli súdy svoj „odklon“ od doslovného znenia zákona založiť na existujúcej súdnej praxi, bolo ich povinnosťou ju konkretizovať doložením jednotlivých judikátov, resp. rozhodnutí. V opačnom prípade sa ich závery javia ako arbitrárne.

16. Dovolací súd dospel k záveru, že uvedené nedostatky odôvodnení rozsudkov súdov nižších inštancií majú za následok procesnú prípustnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pričom žalobca v ňom dôvodne namieta ním uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd zároveň pri skúmaní splnenia podmienok, za ktorých môže konať a rozhodnúť, a to v zmysle jeho povinnosti vyplývajúcej priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 CSP s použitím § 438 CSP, zistil, že podmienka konania spočívajúca v procesnej subjektivite strán konania nebola (už v čase rozhodovania súdov nižších inštancií) splnená vo vzťahu k všetkým subjektom konania.

18. Lustráciou v Registri obyvateľov SR dovolací súd totiž zistil, že žalovaná 11/ L. N., nar. XX. J. XXXX, zomrela dňa XX. N. XXXX a žalovaná 37/ V. B., nar. X. J. XXXX, zomrela dňa X. P. XXXX. Zo spisu vyplýva, že žaloba bola podaná dňa 10. novembra 2017, súd prvej inštancie rozhodol vo veci dňa 13. júna 2019 a odvolací súd dňa 29. septembra 2020. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalované 11/ a 37/ v čase rozhodovania odvolacieho súdu (v prípade žalovanej 37/ už v čase rozhodovania súdu prvej inštancie) procesnou subjektivitou nedisponovali.

19. Na základe obsahu spisu dovolací súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie ako i odvolací súd dôsledne neskúmali v priebehu konania podmienky konania, pričom v čase ich rozhodovania nebola splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity strany sporu (žalovanej 11/ v prípade odvolacieho súdu a žalovanej 37/ v prípade súdov oboch nižších inštancií), na ktorú počas konania neprihliadali (§ 438 CSP a § 161 CSP). Nesprávny procesný postup súdov oboch inštancií, spočívajúci v neskúmaní podmienok konania (obdobne sp. zn. 5 Cdo 126/2021, sp. zn. 6 Cdo 67/2018) v časovom období niekoľkých rokov od podania žaloby (vrátane času rozhodujúceho pre vyhlásenia oboch rozsudkov - § 217 ods. 1 CSP) považuje dovolací súd za naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

20. Vzhľadom na zistenie, že rozhodnutia súdov nižších inštancií trpia zmätočnosťou (nepreskúmateľnosťou) a súčasne došlo k ich nesprávnemu procesnému postupu, keď konali so žalovanými 11/ a 37/, ktorí neboli nositeľmi procesnej subjektivity - pričom ak strana sporu zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či konanie zastaví, alebo či v ňom môže pokračovať (§ 63 ods. 1 CSP) - čo má za následok naplnenie procesnej vady podľa § 420 písm. f/ CSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.